

Anläggningar
Mari Jakobsson Ueda

2014-06-17

2014/68

PROTOKOLL

Planeringsrådet möte 2/2014

Närvarande

Ann-Marie Ovrin, Svenska kraftnät ordförande
Magnus Danielsson, Svenska kraftnät
Stefan Arnborg, Svenska kraftnät
Mari Jakobsson Ueda, Svenska kraftnät, sekreterare
Per Norberg, Vattenfall Eldistribution AB
Dan Andersson, E.ON Elnät Sverige AB
Tomas Hallberg, Svensk Vindenergi
Anders Petterson, Svensk Energi
Jan Berglund, Jämtkraft AB

Fredrik Nilsson, Svenska kraftnät, punkt 6
Mårten Bergman, Svenska kraftnät, punkt 7
Therese Erixon och Carolina Tengqvist, Svenska kraftnät, punkt 8

Anmäld frånvaro

Lennart Engström, Vattenfall Eldistribution AB
Anders Svensson, E.ON Värmekraft Sverige AB
Anders Ekberg, Fortum Distribution AB
Lars Joelsson, Vattenfall AB

SVENSKA KRAFTNÄT

BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1

WWW.SVK.SE
REGISTRATOR@SVK.SE

TEL 08 475 80 00
FAX 08 475 89 50

Kopia till: Deltagarna, Gd, cK, cKP, Td, ordförande och sekreterare i Drifrådet och i Marknadsrådet

Tid

2014-06-17 klockan 10:00-15:30

Plats

Mötet hölls på Svenska kraftnäts huvudkontor på Sturegatan 1 i Sundbyberg.

1 Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes och lades till handlingarna.

2 Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll godkändes.

3 Statusuppdatering för nätkoderna

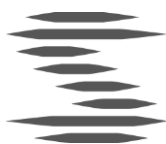
Stefan Arnborg gav en statusuppdatering av nätkoderna.

Generatorkoden Requirements for Generators (RfG) är i kommittéförfarandet. Inget nytt har hänt sedan senaste planeringsrådsmöte.

Demand Connection Code är nu i kommittéförfarandet.

HVDC-koden har varit ute på offentlig konsultation. I maj skickades koden till ACER. ACER:s bedömning väntas 30 juli 2014. För närvarande kan synpunkter på koden lämnas till Energimarknadsinspektionen via deras hemsida. Synpunkter kan lämnas till och med 7 juli.

Driftkoderna Operational Security, Operational Planning och Load Frequency Control har samtliga passerat ACER men kommittéförfarandena har inte startat.

Marknadskoden Capacity Allocation and Congestion Management uppges nu inte bli någon nätkod, däremot en så kallad "Commission Guideline". Vägledningen uppges bli juridiskt bindande.

Marknadskoden Forward Capacity Allocation har fått synpunkter från ACER och ENTSO-E svarade på synpunkterna i slutet av mars. Koden har sedan gått åter till ACER.

Marknadskoden Electricity Balancing har varit hos ACER.

Arbete med en ny kod, Emergency and Restoration, har påbörjats. Ett första officiellt möte, en så kallad "Public Stakeholder Workshop" kommer att äga rum den 9 juli.

På Svenska kraftnät fortskrider det interna projektet för att analysera hur implementeringen av koderna ska gå till. Projektet gör även en analys av hur koderna förväntas påverka vår verksamhet.

Det är svårt att bedöma hur kommittéförfarandena kommer att utveckla sig och därför är det svårt att göra prognoser både gällande tidplan och innehåll i koderna.

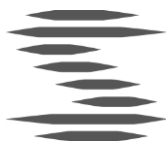
4 Tröskeleffektfrågan

Stefan Arnborg berättade om bakgrunden för tröskeleffektproblematiken och status för implementeringen av tröskeleffektslånsystemet.

Under Svenska kraftnäts kund- och intressentdag som hölls den 27 mars har även Näringsdepartementet informerat om tröskeleffektslånsystemet.

Regeringen har föreslagit en modell för att minska tröskeleffekterna vid anslutning av förnybar elproduktion till elnätet. Regeringen har föreslagit att Svenska kraftnät ansvarar för hanteringen av tröskeleffektmodellen. På sikt är dock ambitionen att tröskeleffektproblematiken ska tas hand om genom en marknadslösning. EI har fått i uppdrag att utreda hur en sådan långsiktig lösning kan se ut och ta fram ett förslag, företrädesvis tills 31 mars 2015.

Svenska kraftnät förbereder för närvarande informationsmaterial, ansökningsmaterial, avtal med mera som blir nödvändiga för att kunna implementera lånsystemet för

tröskeffekter. Det är dock först när förordningen om tröskeffekter och förnybar produktion har trätt i kraft Svenska kraftnät kan slutföra detta arbete.

Förordningen ska prövas för statsstöd (statsstödet består i att lånets räntesats inte inkluderar någon riskpremie) inom EU. Prövningen förväntas ta mellan två och sex månader. Regeringen ska sedan besluta om förordningen. Vidare behöver Riksdagen godkänna att Svenska kraftnät bedriver låneverksamheten. Förordningen förväntas träda ikraft vid årsskiftet. Detta innebär att den första ansökningsperioden för tröskeleffektslån tidigast blir våren 2015.

5 Aktuella utredningar och projekt

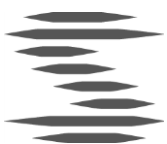
Magnus Danielsson, tillförordnad chef på enheten Nätutveckling, berättade om aktuella utredningar.

En utredning för en ledningsförstärkning genom snitt 1 och snitt 2 pågår. Beroende på val av anslutningspunkt behöver seriekompenseringen av snitten justeras.

Under hösten 2014 kommer en övergripande analys av Norrlandsnätet att påbörjas. Om flera av de ansökta vindkraftsanslutningarna realiserats behövs förmodligen förstärkning av nätet för att undvika termiska lastproblem i 400- och 220 kV-nätet.

Ett Memorandum of Understanding har undertecknats av Svenska kraftnäts generaldirektör Mikael Odenberg och Boris Schucht, chefen för den tyska stamnätsoperatören 50 Hertz, gällande en möjlig ny HVDC-förbindelse mellan Tyskland och Sverige. Förbindelsen kommer att kallas Hansa Powerbridge. Om den blir av förväntas den kunna tas i drift någon gång innan 2025.

Information om den fortsatta utvecklingen i Storstockholmsområdet gavs.

6 Planerings- och prioriteringsverktyget

Fredrik Nilsson berättade om Svenska kraftnäts arbete med att prioritera bland investeringsprojekten och planera för genomförandet av dem.

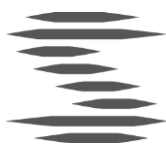
Ett verktyg för att prioritera bland investeringar har tagits fram. Verktyget levererar inte en färdig prioriteringslista. Däremot kan begränsningar och beroenden synliggöras med hjälp av verktyget och därmed möjliggörs en aktiv prioritering av investeringsprojekten utifrån Svenska kraftnäts uppdrag och utifrån hela portföljen. Vidare kan suboptimeringar i enskilda projekt undvikas.

Projekten har delats upp i fyra delportföljer. I den första portföljen finns projekt som leder till ökad marknadsintegration. Den andra portföljen utgörs av anslutningsprojekt. Den tredje och fjärde portföljen utgörs av reinvesteringsprojekt för stationer respektive ledningar. Projekten rankas inom respektive delportfölj.

Innan ett projekt kommer till genomförandefasen görs det vid två tillfällen en prioritering och eventuell samordning gentemot de övriga projekten i portföljen. Första tillfället en sådan prioritering görs är innan en teknisk förstudie påbörjas och andra tillfället är innan beslut om att genomföra projektet tas. Under genomförandefasen blir prioriteringen mer händelsestyrd.

Fredrik berättade även om arbetet som pågått i den så kallade portföljberedningsgruppen på Svenska kraftnät. Gruppen har haft i uppgift att synliggöra vilka utredningar och tekniska förstudier som behöver starta under 2014 och 2015 samt synliggöra projektens påverkan på projektorganisationen. Arbetet har skett i tre geografiskt uppdelade grupper: Nord, Mitt och Syd.

Närmare 500 projekt har koordinerats och tidplanerats. Runt tre fjärdedelar av alla projekt är reinvesteringar. I område Nord bedöms utredningar och tekniska förstudier för investeringar i ett tjugotal stationer och ett tjugotal ledningar bli aktuella under 2014 och 2015. Projekten gäller seriekondensatorsstationer, stationsförnyelser, nya stamnätsstationer för anslutning av vindkraft med mera. I område Mitt är utredningar och tekniska förstudier för ca 15 stationer och 20 ledningar aktuella. Projekten gäller bland annat reinvesteringar i 220 kV-nätet, förstärkning av Stockholmsområdet och nya 400 kV-ledningar. I område Syd bedöms endast 3-5 stationer respektive ledningar bli aktuella för utredning och/eller teknisk förstudie under 2014 och 2015. Projekten i södra Sverige gäller bland annat en eventuell ny förbindelse till Tyskland.

Portföljberedningens arbete har synliggjort luckor som bland annat kan användas till reinvesteringsåtgärder. De nya tidsplanerna för projekten bedöms genomförbara med hänsyn till driftavbrott.

Svenska kraftnät ser över möjligheterna att vara mer flexibla i genomförandet av projekten. Exempelvis skulle man kunna ta fler avbrott under en mild vinter och på så sätt genomföra fler projekt om man har en mer flexibel planering som kan anpassas efter väderleken.

7 Flow Based-kapacitetsallokering

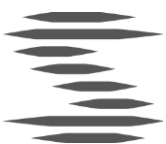
Oskar Engblom har under möte 4/2014 av planeringsrådet berättat om det nordiska flow based-projektet. Flow based-metoden är ett alternativt sätt att beräkna kapacitet mellan budområden där allokering av överföringskapacitet sker samtidigt som priser beräknas i marknadsalgoritmen. I dagsläget görs marknadsclearingen på Nord Pool Spot utifrån de överföringskapaciteter som bestämts, Net Transfer Capacity (NTC). Marknadsflödena ser dock inte ut som de fysiska flödena. Med flow based-metoden kan man på ett bättre sätt ta hänsyn till hur nätet ser ut och därmed i vissa fall tillåta en högre överföring mellan elområdena jämfört med den metod som tillämpas idag.

Den 3 april höll Svenska kraftnät ett seminarium för marknadsaktörer om flow based-kapacitetsallokering. Mårten Bergman gav oss en uppdatering från detta seminarium.

Mårten berättade att det är ett krav enligt nätkoden om Kapacitetsallokering och hantering av överföringsbegränsningar (CACM) att vartannat år följa upp att flow based-kapacitetallokering inte blir mer effektiv än dagens metod, koordinerad NTC. Detta krav från CACM är en av anledningarna till att flow based-projektet drivs.

För närvarande följer projektet tidplanen och man är i slutskedet av "feasability study 1". Man har börjat utveckla en flow based-metod för Norden där Nord Pool Spot gör förenklade flow based-simuleringar och jämför med NTC-metoden.

Enligt tidplanen ska flow based-kapacitetsallokering implementeras i Norden år 2017.

8 Information om transparensförordningen

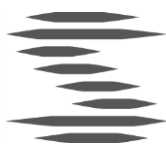
Therese Erixon och Carolina Tengqvist informerade om EU-kommissionens förordning 543/2013 om inlämnande och offentliggörande av uppgifter på elmarknaden. Förordningen kallas för transparensförordningen och trädde i kraft 5 juli 2013. 18 månader efter, den 5 januari 2015, ska elnätsföretag, elproducenter och större elintensiva företag börja registrera data kring bland annat produktion, överföring och förbrukning av el. Syftet med förordningen är att öka öppenheten och ge elmarknadens aktörer samma möjligheter till information oavsett storlek.

Enligt förordningens artiklar 6-17 ska produktionsenheter eller -anläggningar, elnätsägare, förbrukningsenheter, systemansvariga, elbörser eller balansansvariga lämna information till en central plattform. Denna plattform administreras av ENTSO-E, de europeiska systemansvarigas samarbetsorganisation. ENTSO-E ansvarar även för att ta fram en manual som beskriver mer exakt vad som ska skickas in och hur data ska publiceras.

Det mesta av informationen som efterfrågas finns tillgängligt redan idag hos Svenska kraftnät och Nord Pool Spot. I vissa fall behöver den bearbetas innan den sänds vidare till den gemensamma plattformen. Men det finns information som saknas. Bland annat saknas viss information kring produktionsprognoser och faktisk produktion. Förordningen innebär att det ställs krav på producenter att, som ursprungsläge, skicka saknade uppgifter till Svenska kraftnät.

På Energimarknadsinspektionens, Svenska kraftnäts och Svensk Energis hemsidor har information om förordningen lagts upp. Svensk Energi har även skickat ut informationsbrev till sina medlemmar. Svenska kraftnät har mailat och skickat brev till aktörer med större produktionsenheter än 100 MW.

Therese och Carolina framförde att det är viktigt att rådets medlemmar är medvetna om förordningen och vilka krav som ställs på dem samt att det går att höra av sig till Svenska kraftnät med eventuella frågor. Mer information finns på <http://www.svk.se/Drift-och-marknad/Internationellt/Transparensforordningen>.

9 Beräkning av brukbarhetstider

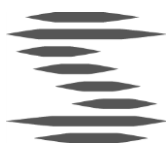
I uppgörelser mellan Svenska kraftnät och regionnätsägarna har parternas skilda uppfattningar om befintliga anläggningars återstående brukbarhetstid inneburit problem. En typisk situation där det blir viktigt att komma överens om brukbarhetstider kan vara vid reinvestering av en stamnätsstation där en regionnätsägare äger ett eller flera av facken i stationen. Den ersättning regionnätsföretaget ska erhålla diskuteras utifrån anläggningens brukbarhetstid (resterande livslängd).

Mot den bakgrunden anförde Elisabet Norgren, chef för enheten Nätutveckling på Svenska kraftnät, under Planeringsrådets möte 2/2013 att det mellan Svenska kraftnät och regionnätsägarna var viktigt med samsyn om den tekniska livslängden för stationer, ledningar och apparater. Vid möte 3/2013 beslutade rådets medlemmar att en arbetsgrupp med uppdraget att ta fram en branschgemensam princip för hur brukbarhetstider ska skattas skulle formos under Planeringsrådet.

Under mötet diskuterades ett förslag till uppdragsbeskrivning för nämnda arbetsgrupp. Förslaget kommer att skickas ut till rådets medlemmar efter mötet. Rådets medlemmar har i uppgift att diskutera förslaget hos respektive nätföretag innan nästa möte för arbetsgruppen.

10 Övriga frågor

En diskussion fördes kring olika skrivningar och tolkningar av tillfällig drift av kraftledningar vid höjd temperatur om 20 grader. Skrivningar om detta har av och till funnits i svensk standard. Elsäkerhetsmässiga frågeställningar regleras av Elsäkerhetsverkets föreskrifter. Diskussion fördes kring hur det svenska nationella tillägget till standarden SS-EN 50341 (SS-EN 50341-3-18) paragraf 5.4.2.2 lastfall SE2.2, står sig i förhållande till Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:16 kap. Diskussion förs parallellt i SEK TK11 där även Elsäkerhetsverket deltar. Svenska kraftnät följer händelseutvecklingen i TK11 och återkommer vid nästa möte i frågan.

11 Kommande möten

Möte 3/2014 kommer att hållas den 16 oktober 2014.

Justeras

Ann-Marie Ovrin

Vid protokollet

Mari Jakobsson Ueda

